

Tijd voor een ander perspectief

Voorzitter, vorig jaar keek D66 tijdens de behandeling van de voorjaarsnota met optimisme naar de toekomst. We stipten de waardevolle lessen aan die we na een paar maanden corona hadden geleerd en zagen daarin ook een momentum om door te pakken met een duurzaam economisch herstel. Om kansengelijkheid te bevorderen en achterstanden in het onderwijs aan te pakken.

Nu in de zomer van 2021 bevinden we ons op een heel ander kantelpunt: ditmaal kunnen we zeggen dat we echt uit de coronacrisis komen nu we eindelijk vol op stoom zijn met de vaccinatie campagne en de versoepelingen ons weer perspectief bieden. We kunnen naar het terras, of uit eten, een museum bezoeken of naar een festival deze zomer. Een woord van dank dus ook aan de inzet van handhaving en de flexibiliteit van onze ambtenaren het afgelopen jaar.

De cijfers op het gebied van de werkgelegenheid zijn gunstig, de Nederlandse economie is veerkrachtig en herstelt sneller dan was voorzien. En ook in Haarlemmermeer zien we dat ondernemers en bedrijven elkaar wisten te vinden het afgelopen jaar. We horen van ondernemers over hoe zij elkaar financieel ruimte hebben gegeven door facturen in termijnen te betalen, over personeel dat bij een collega wel aan de slag kon gaan. En dat nu iedereen weer vooruit durft te kijken. De vraag is waar we dan precies naar kijken?

Het toekomstbeeld dat het college namelijk schetst met de strategische heroriëntatie is allesbehalve optimistisch. De onrustige tijden vragen nu om bedachtzaamheid, rust en tijd om alle financiële gevolgen goed te overzien. Geen overhaaste beslissingen dus waarbij de gevolgen voor onze maatschappelijke voorzieningen niet te overzien zijn.

D66 dient vandaag gezamenlijk een aantal amendementen in om de stelpost jeugdzorg te verhogen, de ozb tijdelijk te verhogen en de fractievergoeding te verlagen. Om zo meer ruimte te bieden aan een begroting die in het najaar sluitend kan worden.

Open en eerlijke politiek

Laten we beginnen met het feit dat de basis van onze gemeente op orde moet zijn richting onze inwoners. Met goede dienstverlening. Met een transparant en betrouwbaar bestuur.

Als gemeente gaan we over steeds meer taken en daarmee spelen we ook een steeds grotere rol in het leven van onze inwoners. En nu brengen diezelfde taken en verantwoordelijkheden ook een financieel grote zorg met zich mee. De kosten voor de jeugdzorg en het sociaal domein reizen de pan uit. Niet alleen hier, maar in heel Nederland. De taakstelling ligt bij de gemeente, maar de financiële compensatie vanuit het Rijk is cruciaal om onze taakstelling ook daadwerkelijk goed te kunnen uitvoeren. En daar wringt het natuurlijk.

D66 gaat ervan uit dat het nieuwe kabinet zich gaat houden aan de uitspraak van de arbitragecommissie in het geschil tussen het Rijk en de VNG: het Rijk dient gemeenten te compenseren voor de tekorten in de jeugdzorg. Gelukkig is er voor 2022 al duidelijkheid richting de gemeenten. Hoe dit precies zijn uitwerking krijgt in de komende jaren is nog niet geheel zeker, maar op basis van de vele gesprekken en het zwaarwegende oordeel vertrouwt D66 erop dat de compensatie groter zal zijn dan nu door het college voorzien in de stelpost. Dat biedt ruimte en perspectief om de ombuigingen in een ander daglicht te bezien.

Voorzitter, nu het Rijk steeds meer taken naar gemeenten overhevelt, maakt ook dat we de ruimte hebben om zelf belasting te innen of te verhogen waar nodig. En in deze tijden is dat ook precies wat we moeten doen als goed bestuur. **D66 dient vandaag dus mede met CU/SGP en GL daarvoor een amendement in.** Het tijdelijk verhogen van een OZB in Haarlemmermeer is een maatregel die

wij naar onze inwoners goed uit kunnen leggen: immers met de inning en besteding van deze extra inkomsten de komende jaren kunnen we als gemeente onze maatschappelijke voorzieningen in stand houden. Kan jouw kind blijven sporten bij zijn of haar vereniging met een betaalbare contributie? Kan jouw bejaarde buurvrouw gebruik blijven maken van haar wekelijkse activiteit bij Meerwaarde gericht op het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen? Want dat is waar we het over hebben met elkaar.

Bezuinigingen op maatschappelijke voorzieningen kost op den duur alleen maar meer geld en is een ondermijning van alles waar we ons de afgelopen jaren keihard voor hebben ingezet. Zoals de stevige sociale basis en de in 2019 aangenomen sport en beweegvisie waarbij beweging en gezondheid centraal staan. Veel is gericht op preventie omdat we allemaal weten dat voorkomen beter is dan genezen. Als we dat overslaan, worden de kosten in het sociaal domein pas echt onbetaalbaar.

Bouwen met perspectief

We zeiden het al een aantal weken geleden, toen het ging over de voorgenomen bezuinigingen, en we herhalen het nu weer: op het moment dat een gemeente niet alle inwoners van de juiste zorg kan voorzien, als een gemeente niet goed haar kerntaken kan uitvoeren, moet je jezelf de vraag stellen of het verstandig is om het aantal inwoners enorm te laten groeien. We moeten bouwen, we moeten zorgen dat iedereen een fijn huis heeft – maar hoe zorgen wij ervoor dat al die mensen, die allemaal ook een beroep doen op voorzieningen, goed bediend worden? Wordt met de bouw van grote nieuwe wijken wel goed vooruitgedacht over de toename van de taken van de lokale overheid? Als we willen bouwen dan moet het ons ook iets opleveren in plaats van alleen maar kosten. Daarbij moeten we kijken naar de afspraken die we maken met projectontwikkelaars, en het Rijk, dat ook belang heeft bij de bouw van zoveel woningen in onze regio.

Het inzetten van onorthodoxe maatregelen om de woningmarkt meer lucht te geven, blijkt een loze belofte. Ja: er wordt gebouwd. Ja, er wordt gepland. Maar de betaalbare woningen voor starters en eenoudergezinnen blijven achterwege. Het lijkt erop dat mensen die met goede ideeën en energie naar ons ondernemersplein komen met bijvoorbeeld plannen voor Tiny Houses tegen een muur van onwil en onbegrip stuiten. Terwijl deze raad toch duidelijk heeft aangegeven hier ruimte voor te willen bieden. Waar ligt dit aan? D66 hoort graag waarom het niet van de grond komt.

Energietransitie

In de voorjaarsnota lezen we dat het college in het kader van de ombuigingen ervoor kiest om een lager ambitieniveau bij de energietransitie te hanteren, door zoveel mogelijk te temporiseren. Een zin die D66 een paar keer moest lezen.

Als gemeente lopen we als slimme volger al niet bepaald voorop. Maar nu wordt er zelfs gesteld dat het nog wel iets minder kan. Voorzitter: de klimaatcrisis wacht niet tot wij ons huishoudboekje op orde hebben. En als we nu besluiten te temporiseren betekent het simpelweg dat dit college de rekening doorschuift naar een volgend college dat mag gaan proberen om alle doelen voor 2050 op tijd te realiseren. We gaan minder aanjagen en meer uit van initiatieven in de wijk stelt het college. Achteroverleunen dus. Maar hier verwachten wij stevige regie: een gemeente die volop bezig is met het creëren van draagvlak. Een gemeente die onze inwoners en ondernemers bij elkaar brengt en op het gezamenlijke belang wijst om als Haarlemmermeer hier stappen in te zetten.

Zo begint de Regionale Energie Strategie meer en meer een omstreden onderwerp te worden. Je zou mogen verwachten dat de urgentie en omvang inmiddels bij iedereen bekend zou zijn, maar als je alleen al binnen deze raad en binnen dit college kijkt, zie je dat de politieke agenda erachter groot en divers. Wat wel evident is, is dat iedereen vindt dat er iets moet veranderen, maar een deel van de mensen niet bereid lijkt die verandering in hun eigen gedrag te zoeken. En dat is een probleem. Wil je dat inwoners zich gaan inzetten voor een betere wereld, dan moet je inspireren.

Dat zien wij te weinig vanuit dit college. De voorzichtige volger is kortgeleden op de vingers getikt met een amendement door de raad waarmee nu toch een zoekgebied wordt vastgesteld voor wind op land. Dat is een hoopvol signaal en we gaan ervanuit dat het college voortvarend aan de slag gaat hiermee. Nu is wind slechts een onderdeel van de gehele RES, en we roepen het college op dat amendement te zien als helder signaal vanuit dat raad dat niets doen, geen keuzes maken, geen optie is. We verwachten dus ook dat het college het ambitieniveau op stand houdt. D66 geeft vandaag een mooie voorzet in het kader van aandacht voor het belang van een circulaire economie: en dient de **motie tegengaan van voedselverspilling** in.

Goed onderwijs

Onderwijs heeft juist nu onze aandacht hard nodig. Leerkrachten in zowel basis als middelbaar onderwijs hebben zich de afgelopen 1.5 jaar met grote voortvarendheid en enorme wilskracht ingezet om onze kinderen en jongeren les te blijven geven en misschien nog wel belangrijker; om ze te blijven zien. Om te weten of het goed gaat met een jongere is het nodige hem of haar in de ogen te kijken en is het nodig om te zien hoe de interactie met anderen is. Om te weten of de ontwikkeling van een kind stagneert, of om te zien of een kind een veilige omgeving heeft, is het van belang kinderen te zien. Chapeau voor alle mensen in het onderwijs die het afgelopen jaar zich keihard hebben ingezet. Maar corona zal nog lang effect hebben in het onderwijs. Ook het lerarentekort in Haarlemmermeer nog steeds een enorme druk legt op onze scholen. Want ook deze zomer horen we berichten over scholen die door het tekort klassen moeten gaan opsplitsen in meerdere groepen omdat er simpelweg niemand meer over is om voor de klas te staan na de zomer. En dat de taal- en leesachterstanden door corona fors zijn toegenomen. Zo worden de verschillen tussen de kinderen en jongeren als het gaat om kansengelijkheid nog meer vergroot. D66 wil graag weten hoe wij als gemeente het onderwijs ondersteunen op het gebied van deze corona effecten.

Als het gaat over werk en inkomen dienen we tenslotte ook de moties Werk dat betaalt en duurzaam herstel arbeidsmarkt in.

Voorzitter, dit is de laatste voorjaarsrapportage in deze collegeperiode. En dus ook een moment om stil te staan bij de afgelopen jaren en waar we nu als gemeente staan. Het ambitieniveau bleef toch in onze ogen wat vaak achter. Terwijl grote vraagstukken rond de energietransitie en het klimaat juist ook meer daadkracht van ons vragen. De kansen van de circulaire economie en onze aanjaagfunctie toch net te vaak onderbelicht. Tegelijkertijd zien we mooie ontwikkelingen in Badhoevedorp, een natuurvisie met veel ambitie, ligt er eindelijk een referendumverordening en is er volop aandacht voor ons lokale erfgoed met de polderlinten en de ringdijk.

Het glas is halfvol.
